

Egyes termékkörök megítélése a Hpt. szerinti áruhitelnyújtás szempontjából

I. TÉNYÁLLÁS

Az állásfoglalást kérő gazdasági társaság (**Társaság**) elsősorban sportruházatot és sporteszközöket értékesít. A Társaság jelenleg egy pénzügyi intézménnyel áll függő ügynöki jogviszonyban annak érdekében, hogy fogyasztói a termékeket áruhitelre is megvásárolhassák. A közeljövőben a Társaság egy másik pénzügyi intézménnyel is szerződni kíván, ezáltal – tekintettel a versengő szolgáltatásnak minősülő pénzügyi termékekre – közvetítői tevékenysége többes ügynöki tevékenységnek fog minősülni.

A Társaság az állásfoglalás-kérésben felsorolja azokat a termékkategóriákat, amelyek az áruhitelzés tárgyaként szóba jöhetnek:

- 1) sport- és szabadidőruházat,
- 2) lábbelik utcai viselethez és egyes sportokhoz,
- 3) hagyományos és elektromos kerékpárok/rollerek,
- 4) kemping- és horgász/vadászfelszerelések, sátrak és bútorok,
- 5) vízisportok eszközei, csónakok, SUP-ok és tartozékaik,
- 6) csapatsportok felszerelése, kapuk palánkok, asztalok,
- 7) fitnesz eszközök, gépek és kiegészítők,
- 8) elektronikai cikkek, sportórák és kiegészítők,
- 9) regenerációs eszközök és kiegészítők.

II. JOGKÉRDÉSEK

A fő jogkérdés az, hogy a Társaság által értékesített sportruházat, sporteszköz, sportszer termék kategória megfeleltethető-e a „mindennapi élet felszerelési tárgyai, tartós fogyasztási cikk” kategóriának, ezáltal e termékek áruhitel tárgyát képezhetik-e, így az ilyen termékekre nyújtott hitel többes ügynöki közvetítése esetén a Társaságra alkalmazhatók-e a Hpt. 69. § (7) bekezdésében foglalt egyszerűsített feltételek.

Egy másik oldalról megközelítve a jogkérdést, amennyiben a Társaság többes ügynökként csak a pénzügyi intézmény áruhitelként meghatározott hiteltermékét közvetíti az ügyfelek részére, akkor szükséges-e vizsgálni egyáltalán külön-külön az egyes termékköröket, vagy ebben az esetben – a gépjármű kivételével – minden termék automatikusan a „mindennapi élet felszerelési tárgyai, tartós fogyasztási cikk” kategóriába esik, így áruhitelzés tárgya lehet.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Hpt. – Társaság által is hivatkozott – 69. § (7) bekezdése értelmében „A kizárólag magánszemélyek részére a **mindennapi élet felszerelési tárgyainak, tartós fogyasztási cikkeinek** (ide nem értve a gépjárművet) megvásárlásához nyújtott hitel- és pénzkölcsönt közvetítő többes ügynökre a 21. § (3) bekezdés b) pontjában, a 21. § (7) bekezdés e) pontjában, 73. §-ban, 74. §-ban, valamint 208. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket nem szükséges alkalmazni.”

A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény (**Fhtv.**) 17/A. § (3) bekezdésében a mindennapi élet felszerelési tárgyainak, tartós fogyasztási cikkeinek (ide nem értve a gépjárművet) megvásárlásához nyújtott hitel összefoglaló elnevezése, az áruhitel is megjelenik.

„17/A. § (...) (3) A mindennapi élet felszerelési tárgyainak, tartós fogyasztási cikkeinek (ide nem értve a gépjárművet) megvásárlásához és szolgáltatások igénybevételehez nyújtott hitelek (**áruhitelek**) esetében, amennyiben a hitel folyósítása közvetlenül az áruhitellel érintett termék értékesítőjének, illetve a szolgáltatás nyújtójának történik, a teljes hiteldíj mutató nem haladhatja meg a jegybanki alapkamat 39 százalékponttal növelt mértékét.”

Az Fhtv. tehát meghatározza az áruhitel fogalmát, ugyanakkor a mindennapi élet felszerelési tárgyának, illetve a tartós fogyasztási cikknek a definícióját egyik pénzügyi tárgyú jogszabály sem tartalmazza. A mindennapi élet felszerelési tárgyai körébe az általános felfogás szerint a háztartásokban a mindennapok során használt tárgyak tartozhatnak.

Megjegyzendő, hogy az Európai Unió jogszabályaiban sincs egységes, kifejezett meghatározása a „tartós fogyasztási cikk” fogalmának, azonban egyes irányelvek és rendeletek tartalmaznak olyan rendelkezéseket, amelyek közvetetten érintik a tartós fogyasztási cikkeket. Ilyen például „az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve a fogyasztói hitelmegállapodásokról” illetve „az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/771 irányelve az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól”. Fontos azonban kiemelni, hogy az irányelvek az áruk, szolgáltatások általános kategóriáira vonatkoznak, a konkrét definíciók és szabályozások tagállamonként eltérhetnek, mivel az irányelvek végrehajtása során a nemzeti jogalkotó határozza meg a részleteket.

A hazai jogalkotás keretei között a „tartós fogyasztási cikk” fogalom a kötelező jótállás alá tartozó tartós fogyasztási cikkek körének meghatározásáról szóló 10/2024. (VI. 28.) IM rendeletben (**IM rendelet**) jelenik meg. E jogszabály ugyanakkor a tartós fogyasztási cikk definícióját nem adja meg, 1. mellékletében¹ csupán a kötelező jótállás alá eső tartós fogyasztási cikkek körét rögzíti. Az IM rendelet 1. §-a értelmében jótállási kötelezettség az 1. melléklet szerinti, új tartós fogyasztási cikkekre terjed ki, ha azok **eladási ára eléri a 10 000 forintot**.

A továbbiakkal összefüggésben előzetesen hangsúlyozandó, hogy az IM rendelet értelmezése nem tartozik az MNB hatáskörébe, így az ennek vonatkozásában jelen állásfoglalás keretében kifejtett felügyeleti álláspont más hatóságot, illetve bíróságot nem köt.

Ami a Társaság által felsorolt egyes konkrét termékköröket illeti, a 3) pont szerinti kerékpárok/rollerek az IM rendelet 1. mellékletének 6. pontjában jelennek meg („6. közlekedési eszköz, így különösen kerékpár, elektromos kerékpár, roller, elektromos roller, quad, motorkerékpár, segédmotoros kerékpár, személygépkocsi, lakóautó, lakókocsi, utánfutós lakókocsi, utánfutó”), míg az állásfoglalás-kérés 4)-7) és 9) pontjaiban felsorolt eszközök megfeleltethetők az IM rendelet 1. melléklet 23. pontjában foglalt „sporteszköz, vadászathoz és horgászathoz kapcsolódó eszköz”, illetve részben a 24. pont szerinti „bel- és kültéri bútor, fekvőmatrac” kategóriának, továbbá a 8) pontban említett sportórák az IM rendelet 1. melléklet 36. pontja szerinti „óra és ékszer” kategóriának. A fentiekben túlmenően az 5) és 7)-9) pontokban említett tartozékok, kiegészítők az IM rendelet 1. melléklet 38. pontja szerinti „kötelező jótállás alá tartozó tartós fogyasztási cikk tartozéka, alkotórésze” termékkörbe eshetnek.

Mindezekkel szemben az állásfoglalás-kérés termékköreinek 1) pontjában említett „sport- és szabadidőruházat”, valamint a 2) pontban megnevezett „lábbelik utcai viselethez és egyes sportokhoz” az IM rendelet 1. melléklet egyik pontjába sem sorolhatók be.

Mivel azonban az IM rendelet nem a tartós fogyasztási cikkek körét rögzíti taxatív módon, hanem csupán azt határozza meg, hogy mely (új) tartós fogyasztási cikkek esnek kötelező jótállás alá, fentiekből nem következik, hogy a sport- és szabadidőruházati, illetve cipőtermékek ne minősülhetnének tartós fogyasztási cikknek. Az MNB álláspontja szerint a hatályos jogi szabályozás alapján nem mondható ki, hogy a fenti termékek ne teljesítenék azt a részleteiben meg nem határozott követelményt, miszerint azok „tartós”-nak, illetve „fogyasztási” célú „cikk”-nek minősíthetők.

A fentieket közvetve alátámasztja a Központi Statisztikai Hivatal „Kódolási utasítás COICOP nomenklatúra szerinti kódoláshoz (vásárolt fogyasztási javak)” elnevezésű dokumentuma, amely a termékek fajtáit tartósság szempontjából „tartós”, „féltartós” és „nem tartós” fogyasztási cikkekre osztja. A COICOP besorolás 03 pontja alapján a „felső- és alsóruházat”, valamint a „lábbeli” termékkategóriák a „féltartós” fogyasztási cikkek körébe tartoznak.

¹ A kötelező jótállás alá tartozó fogyasztási cikkek köre (a Társaság szempontjából releváns pontok)

6. közlekedési eszköz, így különösen kerékpár, elektromos kerékpár, roller, elektromos roller, quad, motorkerékpár, segédmotoros kerékpár, személygépkocsi, lakóautó, lakókocsi, utánfutós lakókocsi, utánfutó;

23. sporteszköz, vadászathoz és horgászathoz kapcsolódó eszköz;

24. bel- és kültéri bútor, fekvőmatrac;

36. óra és ékszer;

38. kötelező jótállás alá tartozó tartós fogyasztási cikk tartozéka, alkotórésze.

Összefoglalva a fentieket, az MNB álláspontja szerint

- a 3)-9) pontokban megjelölt termékkörök kétséget kizáróan áruhitel tárgyát képezhetik, amellyel kapcsolatban nyújtott pénzügyi szolgáltatás közvetítése ún. áruhiteles többes ügynökként végezhető,
- az 1)-2) pontokban meghatározott termékek tekintetében nem azonosítható olyan körülmény, amely alapján e – a KSH kódolási rendszerében „*féltartós*”-nak tekintendő – termékek kizárandók lennének a tartós fogyasztási cikkek köréből. Ennek megfelelően az MNB ezek vonatkozásában szintén megengedő álláspontra helyezkedik.

Az MNB fenti álláspontjának kialakítása során fokozottan figyelemmel volt arra a szabályozási logikából lesűrhető jogalkotói szándékra, amely azon kisebb értékű, hétköznapi használatú termékek kapcsán, amelyek áruhitel tárgyát képezhetik, enyhébb, a Hpt. 72. § (6) bekezdésében foglalt mentesítő szabály alkalmazását írta elő. Amennyiben ugyanis a „tartós” cikkek esetében a követelményeken könnyítő előírás alkalmazandó, akkor nincs ok arra, hogy az ennél egyszerűbb, sok esetben kisebb értékű („féltartós”) termékek esetében ugyanezen könnyítés ne érvényesüljön.

2025. április